

Viborg Kommune
Dalens Børnehuse

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 0-2 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBOLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	4
1.3 Pædagogiske principper	5
1.4 Læringsforståelse	6
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER	8
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	8
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	9
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	9
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	10
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	10
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	11
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	12
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	12
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	12
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	13
3.4 METODER TIL EVALUERING	13
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	13
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	15
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	15
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	16
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	17
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	19
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	20
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	21
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	24
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	24
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	24
6 AFSLUTNING	25

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

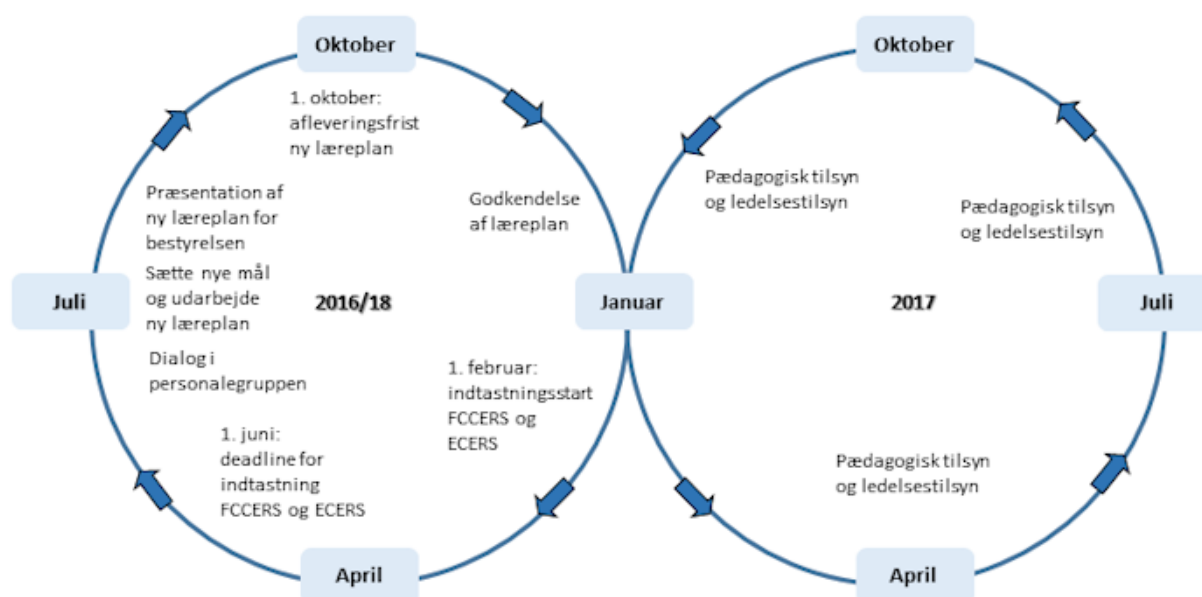
Dagtilbuddets indledning

Du sidder nu med Dalens Børnehuses pædagogiske læreplan i hånden. Den pædagogiske læreplan er der hvor vi som dagtilbud sammen med forældrebestyrelsen sætter mål for den kommende periode. Læreplanen vil også beskrive, hvordan vi opfylder målene, samt hvordan vi undervejs vil sikre, at vi er på rette kurs.

Den pædagogiske læreplan er det pædagogiske personales vigtigste arbejdsredskab og omhandler arbejdet med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet samt beskrivelse af de metoder vi vil anvende i arbejdet.

God læselyst.

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:

- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:

- Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
- Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

Nøgleordene for personalet er: mod, ordentlighed og dygtighed.

Mod til at gå i dialog med børn, forældre, kolleger om børnehusets værdier og pædagogiske arbejde, uanset hvilke kulturer og holdninger vi møder.

Ordentlighed i at opfatte institutionens mangfoldighed som en ressource. Vi er ikke alle ens, og har samme vilkår og muligheder, men hver for sig er vi unikke, og sammen kan vi en masse. Ordentlighed i at udvise respekt for hinanden og altid have den inkluderende tilgang i samarbejdet med børn og forældre.

Dygtighed i at være nysgerrig både fagligt og i mødet med børn og forældre. Dygtighed i at møde dem anerkendende, empatisk, inkluderende. Engagement er vores store drivkraft.

Disse værdier vil være at finde, som en rød tråd, gennem denne pædagogiske læreplan.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets principper

1. Princip: Vi skaber et miljø, hvor barnet oplever sig anerkendt, værdsat og respekteret af både børn og voksne, uanset hvilke forudsætninger barnet kommer med
2. Princip: Vi inddrager barnets perspektiv i arbejdet med de pædagogiske læreplaner
3. Princip: Vi hjælper børnene i at etablere venskaber/kontakter til andre børn, samt give dem oplevelsen af, at være en del af et forpligtet fællesskab
4. Princip: Vi skaber et miljø, hvor det er givet, at forældrene medinddrages i, og er medansvarlige for samarbejdet om barnet
5. Princip: Vi støtter barnet og har fokus på dets læring i alle situationer i hverdagen

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskabere af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige – altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

I Dalens Børnehuse foregår børns læring i en vekselvirkning mellem fastlagte aktiviteter og børnenes egne spontane oplevelser og lege.

Der arbejdes dagligt i små børnegrupper med 1 voksen, f.eks. ved samling, spisning, planlagte aktiviteter. Det giver de bedste betingelser for at skabe tæt kontakt, støtte og guidning til det enkelte barn. Tid og rum til fordybelse. Tilknytning.

En tryk base med en fast og genkendelig struktur i hverdagen skaber de bedste betingelser for børns læring og udvikling.

Det er vigtigt, at vores fysiske rammer er udfordrende, så børn kan undersøge og gøre egne erfaringer.

I Dalens Børnehuse skal børnene møde nærværende og engagerede voksne, som møder børnene med anerkendelse, respekt og indføling.

I Dalens Børnehuse er der fokus på hele tiden at skabe rammer, hvor børn kan indgå i sammenhænge og samspil med andre børn og voksne. Skabe venskaber og relationer på kryds og tværs af alder, køn og kultur.

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på form og indhold
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og læring. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål:

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:

- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:

- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål:

Da Dalens Børnehuse er en tværkulturel institution har vi meget fokus på det læringsmiljø der kan skabes i denne mangfoldighed. En mangfoldighed, som vi opfatter som en kæmpe gave for børn og voksne.

Vi har stor fokus på at skabe rammer, hvor børn kan indgå i fællesskaber på kryds og tværs af alder, køn og kulturel baggrund.

Vi har stor fokus på at indføre alle i dansk kultur, men også stifte bekendtskab med andre kulturer som jo er en naturlig del af vores hverdag.

Vi har særdeles stor fokus på sprogarbejdet, og har fokus på det i alle hverdagens situationer. Vi arbejder bl.a. med dialogisk læsning, bruger piktogrammer.

Vi arbejder meget i små børnegrupper, så børn ser og hører hinanden, og føler sig set og hørt.

Vi følger børnenes spor, tager udgangspunkt i den børnegruppe vi har her og nu. Hvad er deres interesser og behov? Ud fra dette planlægger vi den pædagogiske hverdag.

Hver dag indeholder både voksenstyrede aktiviteter og lege og børneinitierede aktiviteter og lege.

Vi inddrager og samarbejder med forældrene om deres børn, vores arbejde og hverdag

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål:

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:

1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistvivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov:

Vi har fokus på at skabe et miljø:

- hvor alle børn er inkluderet i fællesskabet, uanset hvilke forudsætninger det enkelte barn har.
- hvor det er givet, at forældrene medinddrages i, og er medansvarlige for samarbejdet om barnet.
- hvor udfordringer løses med udgangspunkt i barnets omgivelser, snarere end i barnet selv.

Børn som er i en udsat position reagerer på forskellige måder. Vi er opmærksomme på disse børns reaktionsmønstre, og vi er opmærksomme på den afsmittende virkning, disse reaktioner kan have på den samlede børnegruppe.

Børn i udsatte positioner har brug for ekstra omsorg og tryghed fra voksne. Derfor arbejder vi bl.a. med at skabe små grupper i alle de sammenhænge det er muligt.

Vi arbejder struktureret og målrettet med TOPI og Marte Meo, som er vores vigtigste arbejdsredskaber.

Vi har en tydelig struktur, der skaber tryghed og forudsigelighed.

Vores inklusionspædagoger og flygtningepædagog arbejder målrettet sammen med pædagogerne om de børn der har særlige behov.

Vi inddrager forældrene i et tæt samarbejde om barnet, med fokus på tidlig indsats.

Vi har en udvidet daglig kontakt med forældre med børn med særlige behov.

Vi har et tæt samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere, bruger den tværfaglige model og tager ekstra fokusgruppemøder efter behov.

Vi er en del af projekt VIDA (Vidensbaseret indsats over for udsatte børn i dagtilbud) . Dette vil vi fortsat arbejde med i 2016/17

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

De oplysninger vi får i vores børnemiljøvurderinger, tænker vi ind i vores hverdag og det daglige pædagogiske arbejde. I 2014/15 havde vi særligt fokus på det psykiske børnemiljø. Det vil vi fortsat have i 2016/17.

- Vi holder fast i en genkendelig og tydelig struktur i hverdagen, og der skal meget til, for at vi ændrer på vores rutiner.
- Vi planlægge aktiviteter, så der er plads til alle.
- Vi taler med børnene om hinandens ressourcer, og har fokus på bl.a. hjælpsomhed og samarbejde
- Vi afholder vores årlige store Kulturfest, hvor vi i måneden inden festen arbejder med at indføre børnene i hinandens kulturer og baggrunde, og hvor forældrene ligeledes inddrages.
- Børnene er opdelt i basisgrupper, men der arbejdes også i perioder på tværs af grupperne
- Vi arbejder med at skabe venskaber og gode legerelationer. Dette sker bl.a. i små strukturerede legegrupper, men også i ikke planlagte aktiviteter

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte overordnede sprogindsats:

I dagtilbud kan sprogvurderingen foretages fra barnet er 2 år og 10 mdr. Ved særlige behov kan dagplejeren udarbejde et TRAS-skema.

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats:

Vi arbejder særdeles målrettet med sprogindsatsen:

- vi samarbejder tæt med Sproghuset, som er med til at uddanne/udvikle personalet
- vi samarbejder tæt med tale/hørekonsulenten
- vi sprogtester alle børn
- vi arbejder med mange små sproggrupper
- vi har 4 sprogpædagoger som har timer kun til at arbejde med sprogindsatsen
- vi bruger sprogkufferter, piktogrammer og Ipads/it dagligt
- vi har fokus på sproget i alle dagens aktiviteter
- vi samarbejder med forældrene om deres børns sproglige udvikling

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange:

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng:

Det er Viborg Kommunes målsætning, at der skal skabes en rød tråd i barnets liv gennem samarbejde mellem forskellige dagtilbud og mellem dagtilbud og skole. De kompetencer barnet har opnået i sit nuværende dagtilbud, skal det kommende dagtilbud og skole bygge videre på sammen med barnet.

Vi følger TOPIS model for overgange.

Vi har et tæt samarbejde med områdets 2 skoler.

Vi har en fast procedure for overlevering af børn fra vores vuggestue til vores børnehave. Heri indgår mange besøg i børnehaven i løbet af hele vuggestue tiden.

Forældrene inddrages i overleveringerne og samarbejdet.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter for arbejdet med overgange og sammenhæng:

- Ved start i vuggestuen sendes velkomstbrev til forældrene med invitation til at besøge vuggestuen, så vi sammen kan lægge en plan for barnets indkøring, samt give gensidig information.

- Det er vigtigt, at forældrene er med barnet i vuggestue den første tid, indtil barnet er nogenlunde tryk, og tør give slip.

Ved overgang fra vuggestue til børnehave:

- Vuggestuen har hele tiden en "kommende børnehavebørns-gruppe", som tager på besøg i børnehaven. Dette starter flere måneder før barnet skal starte.

- Da Dalens Børnehuse både er vuggestue og børnehave er det helt naturligt, at vi er sammen om mange ting, og ofte besøger hinanden

- Forældrene inddrages i overleveringen, besøger børnehaven og er med ved overleveringssamtalen

- Den nye kontaktpædagog i børnehaven modtager barnet i børnehaven, og sørger for at få en god kontakt til barnet inden det starter.

- der er åbenhed og plads til at barnet kan komme på besøg i den gamle vuggestue, og man ses jo dagligt enten i huset eller på legepladsen

Illustration 3

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

I Dalens Børnehuse har vi 100 børnehavebørn og 52 vuggestuebørn. Børnene er fordelt med 60 børnehavebørn i Breidablik, 37 vuggestuebørn i Mariehønen og 40 børnehavebørn og 15 vuggestuebørn i Ellekonedalen.

Vi er en multikulturel institution med ca. 24 forskellige nationaliteter. Denne mangfoldighed opfatter vi som en stor ressource for os, da den er med til at give børn og voksne et indblik i, at vi ikke alle er ens og har samme vilkår og muligheder, men hver for sig er vi unikke og sammen er vi fantastiske. Mangfoldigheden giver også sproglige, sociale og kulturelle udfordringer i hverdagen. Derfor har vi en særlig normering til at afhjælpe dette.

Ud over den almindelig normering på ca. 30 pædagoger/pædagogmedhjælpere har vi ansat en Marte Meo terapeut, en flygtningepædagog, som modtager nye flygtningebørn og familier, samt tre inklusions/sprogpædagoger, som er primus motor i sprogarbejdet og samarbejder med kontaktpædagogerne for at alle børn inkluderes i børnegrupperne. Derudover har vi ansat to køkkenassistenter, som dagligt laver alle måltider til børnene.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er følgende prioritering af de enkelte læreplanstemaer angivet:

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	20,0
Sociale kompetencer	25,0
Sproglig udvikling	25,0
Krop og bevægelse	10,0
Naturen og naturfænomener	10,0
Kulturelle udtryksformer og værdier	10,0

Kommentar

Mange af vores børn er udfordret rent sprogligt. Derfor har den sproglige udvikling en meget høj prioritering hos os. At mestre sproget er forudsætningen for at kunne skabe relation til andre, modtage læring, forstå verden.

Mange af vores børn har brug for hjælp til at skabe sociale relationer, venskaber, indgå i lege og aktiviteter med andre. Måske kommer de fra en anden kultur, har oplevet svære ting i deres korte liv, og har derfor brug for ekstra omsorg, tryghed. Bl.a. derfor har vi særlig fokus på børnenes sociale kompetencer og alsidige personlige udvikling.

Vi bruger motoriske aktiviteter, natur og udeliv samt kreative udtryksformer som vigtige redskaber til at arbejde med børnenes sociale kompetencer og alsidige personlige udvikling.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Iagttagelser/observationer
- Marte Meo
- Børnemiljøvurdering

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- FCCERS
- SMTTE
- Læringshistorier
- VIDA (udvikle nye faglige standarder)
- Marte Meo

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

På personalemøder, husmøder, gruppemøder, TOPImøder, handleplansmøder, timøder evaluerer vi den pædagogiske praksis.

Vi reflekterer og evaluerer også hele tiden på praksis i vores hverdag, med fokus på den børnegruppe vi har her og nu, så vi straks kan ændre, justere og tilpasse til den fastlagte struktur.

I arbejdet med VIDA er der sat nye udviklingsforløb i gang, som gerne skal resultere i nye faglige standarder.

Marte Meo terapeuten evaluerer den pædagogiske praksis både sammen med personalegrupper og med enkelte kolleger.

Illustration 4

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

I Dalens Børnehuse har vi børn med vidt forskellige forudsætninger både socialt, kulturelt og intellektuelt. Alle børn skal skabe deres egen personlige identitet i denne mangfoldighed. Alle børn er unikke og sammen kan vi klare rigtig meget. Den oplevelse ønsker vi, at alle børn har af dem selv og deres venner.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi vil skabe et miljø, hvor barnet oplever at være anerkendt, værdsat og respekteret af både voksne og de andre børn

- Vi vil skabe rammer, hvor barnet har mulighed for at udvikle sig i forskellige gruppesammenhænge, lige fra hele børnegruppen til en god oplevelse med et andet barn
- Vi vil skabe en tydelig og forudsigelig struktur der sikrer, vi tager udgangspunkt i både børnegruppen og det enkelte barn

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi oplever, barnet kommer med nye ideer, også når den voksne har sat rammerne for aktiviteterne
2. Tegn: Vi oplever, barnet selv siger til og fra verbalt, med kropssprog eller tegn i forhold til de andre børn
3. Tegn: Vi oplever, barnet er tryk ved at henvende sig til en voksen
4. Tegn: Vi oplever, tonen mellem børnene er positiv
5. Tegn: Vi oplever, barnets følelser bliver anerkendt af personalet
6. Tegn: Vi oplever, barnet søger sammen med andre børn på tværs af alder, køn og kulturel baggrund
7. Tegn: Vi oplever, barnet tør prøve kræfter med nye udfordringer
8. Tegn: Vi oplever, børnene er nysgerrige på de andre børn
9. Tegn: Vi oplever, de ældste børn føler sig som en vigtig og uundværlig del af vuggestuen
10. Tegn: Vi oplever, forældre og personale arbejder tæt sammen om barnets trivsel og udvikling

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Marte Meo med fokus på at følge barnets initiativer, positiv ledelse og benævnelse/bekræftelse

2. Tiltag: Vi møder børnene med anerkendelse og respekt, og guider børnene til at gøre det samme
3. Tiltag: Vi planlægger aktiviteter, så barnet kan indgå i forskellige grupper, relationer og gruppestørrelser
4. Tiltag: Vi opdeler børnene i små grupper ved bl.a. spisning, samling og i aktiviteter
5. Tiltag: Barnet møder lydhøre og medlevende voksne, der tror på barnets ideer og støtter op om dem
6. Tiltag: Vi tilgodeser barnets individuelle behov for søvn og mad
7. Tiltag: Vi arbejder i fast genkendelig struktur for at skabe tryghed og forudsigelighed for barnet
8. Tiltag: Vi tager individuelle hensyn til de enkelte børns deltagelse i aktiviteter og samvær
9. Tiltag: Vi gennemgår vores børnegruppe på bl.a. TOPI- og gruppemøder med fokus på bl.a. barnets personlige, alsidige udvikling
10. Tiltag: Vi lytter til forældrenes oplevelser af deres barn, og bruger det i det videre arbejde

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

I Dalens Børnehuse har børnene meget forskellige forudsætninger for at danne venskaber og begå sig i forskellige sociale sammenhænge.

Vi har derfor et stort fokus på at udvikle børnenes sociale færdigheder, forståelse og handlekompetencer, så de hver især oplever positive relationer til både børn og voksne.

At kunne knytte sig til andre og indgå i sociale relationer er en vigtig forudsætning for at kunne lære og udvikle sig.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

- Vi vil skabe et miljø, hvor børnene oplever at de anerkendes og respekteres som de personer de er
- Vi vil skabe et miljø, hvor børnene lærer at indleve sig i hvordan andre tænker og føler. Og hvor de kan sætte grænser for sig selv og sige fra
- Vi vil give børnene mulighed for at etablere venskaber og kontakter til andre børn, samt at give dem oplevelsen af at være en del af et forpligtende fællesskab.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi ser børn indgå i positive relationer, danner venskaber (har både gode venner og bedste venner)
2. Tegn: Vi oplever børn hjælper hinanden med at løse konflikter, sætter ord på egne og andres følelser og handlinger
3. Tegn: Vi oplever børnene er trygge i relationen til voksne og børn, og tør vise deres følelser (alle følelser)
4. Tegn: Vi ser børnene samarbejde med andre og deltage i små demokratiske beslutningsprocesser
5. Tegn: Vi oplever børn der kan tage initiativ men også gå på kompromis i en leg
6. Tegn: Vi oplever børn, som kan begynde at tage hensyn til hinanden, f.eks vente på tur, behovsudsætte

7. Tegn: Vi oplever en god dialog med forældrene om, hvordan vi sammen kan hjælpe barnet med bl.a. at skabe venskaber og løse konflikter

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sociale kompetencer angivet:

1. Tiltag: Vi går forrest og er rollemodeller. Vi er tydelige og sætter ord på egne, og andres følelser og handlinger
2. Tiltag: Vi inddrager forældrene i arbejdet bl.a. med at skabe venskaber, løse konflikter
3. Tiltag: Vi arbejder inkluderende, sætter positiv fokus på børn som ingen nære venskaber har, og ofte bliver fravalgt
4. Tiltag: Vi arbejder bevidst med Marte Meo i hverdagen (fokus på ressourcer, triangulering, benævnelse mv.)
5. Tiltag: Vi sætter ord på børnenes indbyrdes konflikter og hjælper dem med at løse dem
6. Tiltag: Vi understøtter børnenes venskaber og hjælper til dannelsen af nye
7. Tiltag: Vi skaber ro og rum til lege. Vi indretter små legehjørner og fordeler børnene i huset og på legepladsen
8. Tiltag: Vi har fokus på, at vi har børn med forskellig etnicitet, så vi anskaffer bøger, musik etc. hvis muligt
9. Tiltag: Vi øver behovsudsættelse, turtagning samt at lytte til hinandens små fortællinger
10. Tiltag: Vi arbejder i små grupper, hvor vi støtter børnene i deres indbyrdes relationer

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Sprogarbejdet i Dalens Børnehuse er et fast indsatsområde hos os. Da vi har mange flersprogede børn, har vi et særligt fokus på børnenes sproglige udvikling. Vi har tænkt sprogarbejdet ind i alle hverdagens aktiviteter, og vi arbejder meget struktureret med denne opgave. Vi har ansat 4 sprog- og inklusionspædagoger som arbejder intensivt og struktureret med sprogarbejdet, klæder personalet på til opgaven og arbejder med små og større sproggrupper etc.

Sproget er vigtigt fordi:

- Sociale relationer etableres og udvikles gennem sproget
- Sproget styrker barnets personlige, kognitive og sociale udvikling
- Sproget giver barnet mulighed for at indgå i leg
- Sproget ordner erfaringer og former tanken
- Barnets tanker, følelser, meninger og behov udvikles og udtrykkes gennem sproget
- Ny viden tilegnes gennem sproget

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

- Vi vil skabe et miljø, hvor børnene får mulighed for at udvikle og tilegne sig sprog i dagligdagens aktiviteter
- Vi vil skabe et miljø hvor børnene kan udvikle deres interesse og nysgerrighed for skriftsprog (tegn, bogstaver, tal og symboler)
- Vi vil skabe et miljø, der udfordrer børnene til sproglig kreativitet: at udtrykke sig på mange forskellige måder ved hjælp af forskellige kommunikationsmidler

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi oplever, børnene begynder at sætte ord på egne handlinger og følelser
2. Tegn: Vi oplever, børnene viser de voksne, at de gerne vil synge eller kigge i bøger, og de vælger selv hvilke
3. Tegn: Vi oplever børnene fortæller os om oplevelser, viser os billeder og forsøger at samtale med os
4. Tegn: Vi oplever, børnene viser glæde ved at lege med sprog i form af bl.a. sang, rim/remser, dialogisk læsning
5. Tegn: Vi oplever børnene "skriver" navn på tegninger o.l. og viser derved at de er nysgerrige på skriftsproget
6. Tegn: Vi oplever, børnene har interesse for at tælle
7. Tegn: Vi oplever, børnene fortæller om det de ser rundt i institutionen
8. Tegn: Vi oplever, børn der bruger deres sprog til at kommunikere med hinanden og os
9. Tegn: Vi oplever, børnene genkender bogstaver og tegn

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi sætter ord på børnenes egne handlinger og følelser gennem hele dagen
2. Tiltag: Bøger står altid frit tilgængelige og der bliver ofte læst højt i små og større grupper. Ligelses bruger vi Ipads
3. Tiltag: Vi udfordrer børnene sprogligt, bl.a. gennem dialogisk læsning, sang, rim og remser
4. Tiltag: Vi har fokus på vores flersprogede børns sprogtilegnelse
5. Tiltag: Vi anvender visuel kommunikationn(billeder, piktogrammen, genstande) ved f.eks. overgange, samling, spisning, leg, aktiviteter
6. Tiltag: Vi har mange hjemmelavede små sangbøger, med sange som børnene kender. Bøgerne står frit fremme
7. Tiltag: Vi viser børnene at vi bruger skriftsprog, læser op, hvad vi har skrevet
8. Tiltag: Vi har fokus på lyd og bogstaver og arbejder med "Hit med musikken", og bruger bl.a. Ipad her
9. Tiltag: Vi inddrager forældrene i sprogarbejdet. Informerer, finder fælles indsatspunkter for det enkelte barn
10. Tiltag: Vi anvender de 9 understøttende sprogstrategier i hverdagen

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

I Dalens Børnehuse har vi især fokus på krop og bevægelse ud fra vinklen, at kunne aflæse hinandens kropssprog, at kunne styre sin krop, kende egne grænser, og at holde af at bevæge sig. I 2016 har vi fået nye legepladser, og vi har indrettet dem, så de giver børnene motoriske udfordringer, og inspirerer til sociale lege, og motoriske udfoldelser.

Vi har ligeledes stor fokus på sundhed, og med vores madordning forsøger vi at være med til at give børnene sunde og gode kostvaner.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

- Vi vil skabe et miljø, hvor børnene oplever forståelse for og accept af deres egen krop, og hvor de oplever glæden ved at bevæge sig og udfordre sig selv
- Vi vil skabe mulighed for, at børnene kan styrke deres fysiske sundhed herunder ernæring, hygiejne og bevægelse
- Vi vil skabe mulighed for, at børnene med alle sanser tilegner sig den fysiske kulturelle og sociale verden

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi oplever, børnene viser glæde ved at bevæge sig
2. Tegn: Vi oplever børnene tager initiativer og udfordrer sig selv kropsligt, og udviser stolthed over deres motoriske formåen
3. Tegn: Vi oplever, børnene har energi til at klare de udfordringer der er i vuggestuen, og til at udfordre sig selv
4. Tegn: Vi oplever, børnene selv tager initiativ til at vaske hænder
5. Tegn: Vi ser en positiv, motorisk og sansemotorisk udvikling hos det enkelte barn
6. Tegn: Vi oplever børnene viser genkendelse, når vi færdes i nærområdet. De er trygge og tør udfordre sig selv
7. Tegn: Vi oplever, børnene forstår de rammer og regler vi har sat for dem, når vi færdes i nærområdet
8. Tegn: Vi oplever børnene smager på mad der ikke kender
9. Tegn: Vi ser forældre der har fokus på deres børns motoriske udvikling. F.eks. lader børnene gå selv i vuggestuen, selv tage tøj på etc.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Vi skaber indendørs rammer, hvor bevægelses- og motorikredskaber er en integreret del af huset

2. Tiltag: Vi er opmærksomme på det enkelte barns motoriske udvikling (bruger de motorikkyndige i huset)
3. Tiltag: Vi viser bevægelsesglæde og deltager aktivt sammen med børnene både ude og inde
4. Tiltag: Vi har ofte vandaktiviteter med børnene, både ude og inde
5. Tiltag: Børnene præsenteres for sund mad i vores madordning
6. Tiltag: Vi indfører børnene i god hygiejne. F.eks. håndvask før spisning og toiletbesøg
7. Tiltag: Vi har en legeplads der giver børnene mulighed for fri bevægelse både sansemotorisk og kropsligt
8. Tiltag: Vi tager på ture i nærmiljøet, så børnene får kendskab til dette
9. Tiltag: Vi samarbejder med forældrene. Finder fælles motoriske udviklingspunkter, når der er behov herfor
10. Tiltag: Vi udskifter med jævne mellemrum de finmotoriske materialer

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med naturen og naturfænomener angivet:

Dalens Børnehuse er en by-institution, men vi har gode muligheder for naturoplevelser i vores nærområde. En gruppe af vores børn kommer ikke meget i naturen, og vi finder det bl.a. derfor vigtigt, at vores børn får oplevelser i naturen og kommer ud i al slags vejr. Vi skal skabe tryghed omkring aktiviteter i naturen, og vi skal "tage små skridt" med en gruppe af børnene.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

- Vi vil skabe et læringsmiljø, hvor børnene udvikler forståelse for og glæde ved naturen
 - Vi vil give plads til, at børnene lærer naturen at kende med alle sanser og derved ser naturen som et rum for leg, fantasi og oplevelser
 - Vi vil skabe en hverdag hvor børnene tilegner sig mange forskellige erfaringer med naturen, naturfænomener og miljø
- * for en gruppe af vores børn er naturen ukendt og næsten skræmmende. Vi skal skabe tryghed omkring aktiviteter i naturen, og vi skal "tage små skridt".

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi oplever, børnene viser interesse for, og lyst til udeliv
2. Tegn: Vi oplever børnene viser interesse og omsorg for de dyre- og planteliv de møder i hverdagen
3. Tegn: Vi oplever, børnene er opmærksomme på forandringer i naturen, bl.a. ved årstidernes skiften
4. Tegn: Vi ser naturens materialer indgår i børnene leg
5. Tegn: Vi oplever, børnene er opmærksomme på naturens materialer, tager initiativ til at udforske, få erfaring
6. Tegn: Vi oplever, børnene er opmærksomme på affald i naturen og i nærmiljøet
7. Tegn: Vi oplever, børnene er opmærksomme på modsætninger og begreber (f.eks. varm/kold, vægt, længde)

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Vi giver børnene mulighed for at opleve naturen i al slags vejr
2. Tiltag: Vi er rollemodeller, viser interesse og nysgerrighed i naturen og behandler dyr og planter med respekt
3. Tiltag: Vi inspirerer til leg og aktiviteter med udgangspunkt i årstiderne
4. Tiltag: Vi gør børnene opmærksomme på de ændringer der sker i naturen i årets løb, både på ture og hjemme på stuen
5. Tiltag: Vi benytter os af naturens materialer i vores aktiviteter
6. Tiltag: Vi går på opdagelse i skoven, finder sten, pinde vi kan lege med, snegle, biller vi kan kigge på
7. Tiltag: Vi læser, synger, taler om dyr og planter. Kigger, mærker, undersøger når vi møder disse i naturen
8. Tiltag: Sammen med børnene eksperimenterer vi med de 4 grundelementer: vand, ild (bålpladsen), jord, luft
9. Tiltag: Vi er rollemodeller, som er opmærksomme på affald i naturen, samler op og tager det med hjem
10. Tiltag: Vi taler om vejrfænomener, f.eks. lyn, blæst, og modsætninger som våd/tør, lys/mørke. Vægt og længde

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Kulturelle udtryksformer og værdier er med til at danne børnenes forståelse af og tilgang til dem selv og deres omgivende verden.

I Dalens Børnehuse har vi et væld af forskellige kulturer. Alle børn i Dalens Børnehuse er en del af denne mangfoldighed, og vi opfatter den som en stor ressource, som vi ganske naturligt inddrager i det daglige pædagogiske arbejde. Bl.a. har vi vores årlige store kulturfest, hvor vi i en måned inden festen arbejder med de forskellige lande og kulturer som vores børn kommer fra. Her inddrages forældrene meget.

Vi arbejder med kulturelle udtryksformer som noget der er for, med eller af børn. Vi præsenterer børnene for forskellige kulturelle udtryksformer som teater, musik og billedkunst, men vi ser også børnene selv være kunstskeabende i deres egne processer, i deres udtryk og i lege.

I 2016/17 er vi i en del af "Europæiske kulturbørn", et udviklings- og forskningsprojekt hvor grupper af børn sammen med kunstnere møder kunst og arbejder med kulturelle udtryk

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

- Vi vil skabe mulighed for at børnene oplever forskellige former for kunst og kultur, så de bliver inspireret til fordybelse og eksperimentering
- Vi vil skabe et miljø, hvor børnene kan bruge deres sanser, fantasi, kreativitet, spontanitet og musiske evner. Hvor de kan eksperimentere og afprøve sig selv i forskellige udtryksformer og værkstedsarbejder
- Vi vil skabe et miljø hvor vi synliggør vores og andres kulturer, traditioner, værdier og samværsformer

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Vi oplever, børnene giver udtryk for/kommunikerer om oplevelser med kunst/kultur de har haft
2. Tegn: Vi oplever, børnene selv tager initiativ til kreative aktiviteter: f.eks. henter trommen, peger på skas og papir
3. Tegn: Vi oplever, børnen tør prøve/ viser interesse for at arbejde med forskellige materialer
4. Tegn: Vi oplever, børnene peger på/snakker om det de har lavet, og de har lyst til at vise det frem
5. Tegn: Vi oplever, børnene genkender en leg eller sangleg og leger den igen
6. Tegn: Vi oplever, børnene viser interesse for hinandens forskelligheder, peger, kigger, rør ved hinanden
7. Tegn: Vi hører børnene prøver at sige fremmede ord og synge fremmede børnesange
8. Tegn: Vi oplever, børnenes egne og fælles produkter og dokumentation ses i institutionen
9. Tegn: Vi ser engagerede og deltagende forældre især i forløbet op til kulturfesten og til selve festen

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Sammen udforsker vi og afprøver vi forskellige kunstneriske og kulturelle oplevelser. Bl.a. gennem projekt "Europæiske Kulturbørn"
2. Tiltag: Vi taler med børnene om oplevelser bagefter, laver udstillinger, billeddokumentation og lign.
3. Tiltag: Vi er aktivt udøvende i leg og aktiviteter, for at inspirere børnene til at være deltagende og medbestemmende
4. Tiltag: Vi er opmærksomme på at se og imødekomme børnenes interesser og forslag
5. Tiltag: Vi gør lege/sanglege genkendelige for børnene ved ofte at lege og synge disse
6. Tiltag: Vi er opsøgende i de forskellige kulturer vi har, normer, værdier, og formidler videre til børnene
7. Tiltag: Op til den årlige kulturfets arbejdes der med alle de nationaliteter vi her her
8. Tiltag: Vi søger inspiration hos vores forældre til aktiviteter, lege, sanglege fra de forskellige kulturer
9. Tiltag: Vi bruger forældrekrædsen i forskellige sammenhænge: mad, teater, projekter
10. Tiltag: Vi er velforberedte til de planlagte kreative processer, men kan også være impulsive

Illustration 5

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Dagtilbuddets beskrivelse:

I vuggestuen har vi meget fokus på at skabe trygge og genkendelige rammer for vores børn, således vi har en børnegruppe i trivsel. En gruppe af vores børn har svært ved tilknytning, og har derfor en lang indkøringsperiode inden de er trygge.

Vi arbejder i små børnegrupper. Her er den største og bedste mulighed for inddragelse af børneperspektivet. Her har det enkelte barn de bedste muligheder for at blive set og hørt. Bl.a. ad den vej kan vi følge børnenes spor og derved inddrage dem og planlægge ud fra deres ønsker og behov. Legen er et vigtigt element i vores hverdag, da den er på børnenes præmisser, og derfor tager børneperspektivet. Her er vi obs. på at hjælpe og udvikle børnenes legekompetencer ved at have fokus på børnene, os selv og de fysiske rammer vi sætter op.

Vi bruger bl.a. Marte Meo, personaleinterviews og relationscirklen som metode til at se på børnemiljøet/det enkelte barns trivsel og udvikling. Ligeledes har vi TOPImøder, hvor vi med en meget struktureret dagsorden også sætter fokus på de enkelte børns trivsel og udvikling

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Dagtilbuddets beskrivelse:

Vores sidste børnemiljøvurdering viste, at den struktur vi har lagt i vuggestuen fungerer, men hele tiden skal justeres, så den passer til netop den børnegruppe vi har her og nu.

Vi er opmærksomme på hvert enkelt barns placering i børnefællesskabet, og vi arbejder bevidst med at skabe et miljø der inkluderer alle børn under hensyntagen til deres personlige og sociale forudsætninger. Ved at vi har ændret på børnegrupperne til 1 småbørnsgruppe og 2 grupper for de ældste børn, har det enkelte barn fået bedre mulighed for sætte grænser og sige fra. Det har ligeledes fået bedre rammer til at etablere venskaber og kontakter (f.eks. de store kan lege vilde lege og udfolde sig uden at skulle tage hensyn til de små). Dette skal vi fortsat videreudvikle på.

I det fysiske og æstetiske børnemiljø har vi især fokus på at skabe gode og indbydende rammer. Rammer hvor der er mulighed for fordybelse i leg og andre aktiviteter i små grupper. Vi skal have fokus på, ikke at have for meget legetøj på stuerne: "lidt men godt", og så udskifte det med jævne mellemrum. Det skaber overskuelighed og ro for børnene, og det giver inspiration og skaber ny interesse, når der skiftes ud i legetøjet.

Vi har fortsat en gruppe af vores nye børn, som har brug for en lang indkøringsperiode ved start. Her er det vigtigt, at de ekstra personaleressourcer vi har bliver brugt her, og der arbejdes med tilknytning til fast voksen i meget rolige og trygge rammer.

Når børnene er trygge kan vi guide dem videre i fællesskabet med de andre børn. Det er vores opgave, at udvikle fællesskaberne, så de skaber deltagelsesmuligheder og trivsel for alle børn. Alle børn skal føle sig som en vigtig del af fællesskabet. Inklusion handler om, at alle børn bliver set og mødt med passende udfordringer, og om en grundlæggende respekt for at alle børn er ligeværdige medlemmer af fællesskabet.

6 AFSLUTNING

Den pædagogiske læreplan for 2014-16 har været et meget vigtigt og brugbart arbejdsredskab for os. Vi har således i personalegruppen været enige om, at tage meget udgangspunkt i "den gamle" læreplan, ved udarbejdelsen af denne nye.

Læreplanen skal fortsat være et arbejdsredskab, som vi tager frem hver gang vi planlægger pædagogiske aktiviteter, taler om vores læringsmiljø og vores børns trivsel og udvikling.

Ønskes yderligere oplysninger om Dalens Børnehuse, så kig på vores hjemmeside dalensbh.viborg.dk.

Kontaktpersoner:

Børnehusleder Bodil Lund, tlf. 25543624/87871275

Afdelingsleder Charlotte Laursen, tlf. 41284258/ 87871255/87871560

Vores adresse er:

Dalens Børnehuse

Ellekonedalen 4-8

8800 Viborg

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteraktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**